

for, at jeg skulde troe, at der kan opnaaes Meget ved den; det kan der ikke; det Væsentlige og Afgjørende ligger paa andre Steder, men den kan dog gjøre Noget, og selv den mindste Eljær troer jeg ikke, man skal bortkaste. Nu er det ved Begivenhedernes Magt kommet derhen, at den fik en lovmæssig Anvendelse, og lidt efter lidt begyndte man at see, at den dog ikke var saa farlig, at der dog virkelig var Noget deri, naar man paastod, at det var en fri Valgmaade, og at man kunde igjennem den undgaae den Dmtygelse, som man ellers maatte underkaste sig. Lidt efter lidt har den altsaa faaet en noget videregaaende Anvendelse. Ved den sidst vedtagne Forsatning er der udtrykkeligt blevet givet den grundlovmæssig Hjemmel, ligesom den ogsaa i sin Tid fik dette ved Forsatningen af 18de November 1863; de Herrer, der erindre denne Forsatnings Tilblivelse, vilde erindre, hvorledes jeg dengang maatte føre en meget lang og varm Discussion med den ærede Ordfører, som havde sin Sag oppe og vilde kække Bestemmelsen overmaade væsentligt, men den kom dog til at staae uforandret i denne Grundlov, ligesom ogsaa i den nuværende Grundlov. Men nu siger Udvalget, at, naar Stemmerne ere saa spredte, at alle Valgene ikke tilendbringes, naagtet man ikke fordrer fuld Quotient, men kun halv Quotient, saa skal der foregaae en ny Afgjørelse, saa skal der indfordres Stemmesedler paany, og saa skulle de manglende Valg afgjøres ved et simpelt Flertalsvalg. Dette indbrømmer jeg nu er i Grunden temmelig ligegyldigt; jeg vil aldrig være Bogstavløver eller hænge mig i Bogstavbestemmelser, og jeg siger derfor, at det skal ikke for mig have den mindste Vægt eller Betydning, at dette er en Afvigelse fra Forholdstalsvalgmaaden, saaledes som denne Benævnelse fornuftigviis maa antages at være forstået, da den blev indført i Grundloven; thi man har sikkert tænkt paa den samme Forholdstalsvalgmaade som den, der indførtes i Forsatningen af 1863, hvortil den er gaaet over fra den foreløbige Valglov af 2den October 1855. Jeg siger, at det er temmelig ligegyldigt, om man, naar ikke alle Pladser kunne udfyldes ved Hjælp af disse halve Quotienter, men der bliver nogle tilbage,

saa benytter Valg ved simpel Stemmesleerhed, thi man opnaaer gaaen vist det Samme, hvis man har brugt sin Valggedel rigtigt, hvad enten man endnu engang tæller Stemmesedlerne op og tager det øverste Navn, eller man endnu engang lader Valgerne skrive en ny Seddel; det er lige langt og bredt, kun er det Sidste noget vidtløftigere, kun forudsætter dette, at Valgerne ere tvungne til at forblive tilstede for at høre Oplæsningen af Stemmesedlerne og afvente, om den Eventualitet indtræder, som kunde gjøre en ny Afgivelse af Stemmesedler nødvendig, men det er dog aabenbart ikke nogen saa stor Ulempe, at man skulde gjøre stærke Indsigelser derimod. Men, naar det i Betænkningen siges, at der i Udvalget har været opkastet Spørgsmaal, om man ikke skulde gaae noget videre, og, i Righed med den Beslutning, der toges under Forhandlingerne om den iaar vedtagne Forretningsorden, fordrer fuld Quotient som Betingelse for Valg ved den første Afstemning, saa siger jeg, at det vilde dog være meget slemt, hvis det skulde antages, at man virkelig kunde gaae til at gjøre dette Skridt videre, thi her er en aldeles sikker, fast og afgjørende Bestemmelse i Grundloven, som ikke kan bortforklares, og som jeg troer, at man under ingen Forhold tør see bort fra; det er Noget, man ikke paa nogen som helst Maade saaledes kunde tage under Overveelse, hvorvidt man skulde blive staaende ved denne Bestemmelse, eller ikke. Naar man siger, at det Grundloven siger til, det er ikke Forholdstalsvalgmaaden efter een bestemt Definition, saa siger jeg, at med en saadan Frihed i Definitioner kan man komme meget vidt. Jeg har, mine Herrer, seet en Mand, som paastod, at han havde fundet Cirkulens Quadratur, idet han sagde: Efter min Definitionsfrihed siger jeg, at dette er Cirkulens Quadratur. Nei, man kan ikke, naar Pladsen er optagen, og en anerkjendt Definition er givet, (Ordføreren: Aldrig! aldrig!) saaledes komme med en ny Definition. Forholdstalsvalgmaaden er ikke noget Ukjendt og var allerminst ukjendt for den lovgivende Magt, da den vedtog, at den skulde bevares for Fremtiden, idet man foreskrev denne Bestemmelse i den sidste Grundlov; jeg paastaar, at det er utænkeligt, at man kunde mene An-